

Nova godina, novi izazovi

U istoriji naše ustanove ostaće zabeležena 2010. godina, kao godina koju će obeležiti niz novina, počev od promene načina finansiranja, do gašenja Zdravstvenog centra Valjevo.

- U našem gradu će biti stvorena dva nova pravna subjekta u oblasti zdravstva, odnosno u Kolubarskom okrugu to je pet novih pravnih subjekata. Nakon preuzimanja osnivačkih prava nad domovima zdravlja, koja preuzimaju lokalne samouprave, u skladu sa Zakonom i mrežama zdravstvenih ustanova, već od maja meseca Zdravstveni centar bi trebalo da se ugasi i da se formiraju sledeći pravni subjekti, a to je bolnica Valjevo, čiji osnivač će biti Ministarstvo zdravlja Republike Srbije, domovi zdravlja u Osečini, Mionici i Ljigu. Shodno tome će biti sprovedeno i sve ono što je u skladu sa Zakonom, a to su izbor upravnih i nadzornih odbora, konkurs za direktore, postavljanje direktora. Izmjena načina finansiranja je sledeći veliki posao koji nas čeka, uvođenje kaptacionog načina finansiranja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, tako da će veliki broj ustanova u Srbiji doći u poziciju da prvi put shodno rezultatima rada počne da prima i lični dohodak. U ovom pripremnom

periodu to je možda izazivalo i negativne konotacije kod zaposlenih, ali i pored toga mislim da oni koji

Prim. dr Ilija Tripković

se nalaze u sastavu Zdravstvenog centra to dočekuju spremno jer smo na testu za prvih šest meseci videli da imamo od tri do četiri odsto ljudi koji ne bi mogli da ispune ovaj uslov i da imaju lični dohodak u dosadašnjoj srazmeri. Ove godine bi trebalo da krene i promena načina finansiranja na sekundarnom nivou gde će uz stvorene zakonske predušlove doći do promene načina finansiranja po izabranim grupama. I to će, očekivano, izazvati isto dosta promenena, ko-

je će biti znatno veće i mnogo više će se iskazati na sekundarnom nivou, zato što mislim da ljudi na sekundarnom nivou još uvek nisu shvatili poziciju u kojoj se nalazi zdravstvo Srbije i da je ta reforma koja je započeta nezaustavljiva i da se mora sprovesti u skladu sa onim opredeljenjima koje država ima kroz sopstvene strateške ciljeve, odnosno kroz ciljeve koje su možda u nekim trenucima nametnuti kroz neke druge uslove, bilo Evropske unije, bilo Svetske banke - kaže prim. dr Ilija Tripković, generalni direktor Zdravstvenog centra Valjevo.

U toku ove godine očekuju se opremanje nove angio sale, otvaranje pejs mejker centra, unapređenje saradnje sa Medicinskim fakultetom u Kragujevcu i niz drugih aktivnosti.

- U ovoj godini je ključna stvar nastavak dokazivanja održivosti sistema zdravstvene zaštite na području Kolubarskog okruga, u obimima koje smo mi nametnuli i koji jesu viši nego što je to prosečno i nego što je i strategija Vlade i Ministarstva zdravlja, ali ja mislim da građani Kolubarskog okruga to zaslužuju - zaključio je dr Tripković.

Preventivni pregledi dojki

U Valjevu je zabeleženo veliko interesovanje žena Kolubarskog okruga za preventivni pregled dojki u okviru Nacionalne kampanje „Srbija protiv raka“, tako da se od početka akcije za klinički pregled prijavilo preko osam

hiljada žena, a preko pet hiljada je već pregledano. Pregled na mobilnom digitalnom mamografu, koji je donacija Fonda B92 Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije, zakazan je za oko šest hiljada žena, a od 26. oktobra ma-

mografski pregled je prošlo preko četiri hiljade žena Kolubarskog okruga. Dosadašnji rezultati su pokazali da je za oko dvadeset odsto pregledanih neophodno dalje praćenje, dijagnostika i eventualna intervencija.

- Mi smo jako zadovoljni dobrim odzivom žena, što je i razlog produžavanja boravka aparata u Valjevu, ali će pravi efekat cele kampanje biti ukoliko sve one nastave redovno da kontrolišu svoje zdravlje, a na njih se ugledaju njihove rodake, prijateljice... Jako je važno to što je pored mamografskog obavljen klinički pregled mladih žena, a u okviru ove akcije smo obišli sve opštine Kolubarskog okruga, tako da se nadam da se svest o važnosti preventivnih pregleda sigurno menja - kaže dr Slavica Vitorović, jedan od koordinatora kampanje u Valjevu.

Mobilni mamograf će u Valjevu ostati do 26. februara.

U ovom broju:

IT u zdravstvu

strana 2

Anketa zadovoljstva

strane 2 i 3

Kontinuirana edukacija

strana 5

Zdravlje Roma

strana 9

IT u zdravstvu

Na sastanku nedavno održanom u našoj ustanovi razgovaralo se o razvoju i integraciji zdravstvenog informacionog sistema u prisustvu Nade Teodosijević, IT koordinatora Ministarstva zdravlja Republike Srbije.

- Razmatrali smo sve potrebne aktivnosti i postupke za integraciju informacionih sistema koji su već u radu, znači, zdravstveni informacioni sistem, poslovni informacioni sistem sa svojim modulima koji prate apoteku, materijalno finansijsko poslovanje, robno poslovanje, izradu i praćenje planova, prisustvo na poslu, evidencije zaposlenih, obračun ličnih dohodaka. Znači, ideja je da se napravi integrisani informacioni sistem celog Zdravstvenog centra Valjevo, ali takođe idemo ka krajnjem cilju, a to je integracija in-

Nada Teodosijević

formacionog sistema celog Kolubarskog okruga, gde bi centralno mesto bilo i prema kome bi drugi gravitirali, naravno, bolnica Valjevo. To je sve u sklopu aktivnosti Ministarstva zdravlja, odno-

sno projekata koji su započeti 2009. godine. Prvi projekat koji je krenuo je DILS, pružanje unapređenih usluga za lokalni nivo, to znači informatizaciju svih domova zdravlja u Srbiji, što je u Kolubarskom okrugu već urađeno, ali povezivanje sa opštom bolnicom je nešto na čemu će još da se radi, između ostalog i implementacijom laboratorije u Valjevu. Drugi veliki projekat koji je krenuo se odnosi na to da će još ukupno trideset bolnica biti informatizovano do 2013. godine, jedanaest iz projekta Svetske banke, a devetnaest iz IPA fonda, a to je opet nešto za šta nam je poligon Valjevo, dakle, služiće kao uzor za dobru praksu – kaže Nada Teodosijević, IT koordinator Ministarstva zdravlja.

Sastanku su prisustvovali i Slobodan Pavlović iz kompanije BIT

projekt, predstavnici kompanije Abot, kompanije AB soft, kompanije Simens i kompanije Euro-medica, koja je ogranak kompanije Infomed, a u prethodnom periodu je gost naše ustanove bio i predstavnik te kompanije gospodin Teodoros Kouvatou i održao prezentaciju laboratorijskog informacionog sistema SLIS koji se primenjuje u Grčkoj. O informacionim tehnologijama u zdravstvu sa gostima su razgovarali prim. dr Ilija Tripković, generalni direktor ZC Valjevo, predstavnici nekoliko službi valjevske Bolnice i zaposleni u IT centru ZC Valjevo, zajedno sa Jovanom Oklopčijom iz Računarskog centra Elektrotehničkog fakulteta Beograd, koji je vođa projekta implementacije zdravstvenog informacionog sistema.

Analiza ankete zaposlenih Zdravstvenog centra i korisnika Doma zdravlja

Poboljšani instrumenti merenja zadovoljstva

Analizu zadovoljstva zaposlenih za sve ustanove Zdravstvenog centra Valjevo ove godine je uradila prim. dr Mira Vuković, koja kaže:

- Ono što sa zadovoljstvom moram da primetim je da je ove godine instrument merenja zadovoljstva zaposlenih dosta poboljšan. Njegova validnost izračunata odgovarajućim inferencijalnim modelom ove godine je preko 96 odsto. Nadalje, opšte ocene zadovoljstva ambulantno lečenih korisnika i zadovoljstva zaposlenih značajno visoko korelišu (koeficijent korelacije je 0.9-prikazano u tabeli), što je zakonomerni cilj konstrukcije ovih upitnika. Nema povećanja opštih ocena zadovoljstva korisnika, a da se pri tom ne poveća opšta ocena zaposlenih. Upitnici zadovoljstva zaposlenih ove godine su projektovani na dimenziju kvaliteta efikasnosti u pružanju zdravstvenih usluga. Prethodnih godina ove ocene nisu korelirale zbog male validnosti upitnika zadovoljstva zaposlenih. Dakle, analiza zadovoljstva zaposlenih je veoma važna, jer ako ne znamo kako da povežemo zadovoljstvo zaposlenih, nećemo moći da dobijemo zadovoljnije korisnike. Rezultati su ove godine pokazali da ako hoćemo da dobijemo zadovoljne i veoma zadovoljne zaposlene, pretpostavljeni moraju da daju više podrške u radu zaposlenima. Zatim je potrebno da se svakom zaposlenom

omogući da sva svoja znanja i veštine primeni u svakodnevnom radu, a takođe je važno da se izbegne prekovremeno angažovanje zaposlenih bez odgovarajuće materijalne naknade zbog vrlo visokog stepena fizičkog zamora zaposlenih, niskog zadovoljstva radnim vremenom i materijalnom nadoknadom za pruženi rad. Važno je primetiti da u ZC Valjevo, bilo kakvo racionalisanje u smislu smanjenja broja zaposlenih

Opšte ocene zadovoljstva zaposlenih i korisnika u 2009. godini

Ustanova	Opšta ocena zaposlenih	Opšta ocena korisnika
DZ Valjevo	2.93	3.77
DZ Ljig	3.01	3.49
DZ Osečina	3.91	4.24
DZ Mionica	3.42	4.06
Bolnica Valjevo /ambulantni/	3.13	3.89
Bolnica Valjevo /stacionarni/	3.13	4.32

radi smanjenja troškova, u ovom trenutku, uopšte ne bi dovelo do uštede, već bi dovelo do povećanja zamora, smanjenja zadovoljstva zaposlenih, smanjenja efikasnosti rada i posledičnog smanjenja zadovoljstva korisnika. Već ranije obavljeno smanjenje broja zaposle-

nih, među zdravstvenim radnicima i posebno u administraciji, dovelo je do toga da su poslovi administracije velikim delom prebačeni na zdravstvene radnike koji sada imaju manje vremena da se posvete pacijentu. Za razne visokostručne administrativne poslove (ekonomski, pravni, kadrovski poslovi i dr.) zdravstveni radnici nisu ni obučeni pa ih takvi poslovi stresiraju i uzimaju im dragoceno vreme da svoja

vremena. Primećujemo da naručioci istraživanja nisu ispitivali samo zadovoljstvo, već su želeli da od pacijenata dobiju informacije o uspešnosti sprovođenja niza mera koje su sami propisali koje nemaju nikakve veze sa fenomenologijom zadovoljstva korisnika i njihovim senzibilitetom uopšte, već sa njihovom kognicijom i moći opažanja. No, jedna četvrtina pitanja (od ukupno 50) odnosila se i na zadovoljstvo pacijenata (validnost preko 99 odsto), tako da smo analizom dobili da ako hoćemo da nam korisnici postanu zadovoljni i vrlo zadovoljni, potrebno je da se stre uvek daju sve potrebne informacije pacijentima, da lekari daju sva potrebna objašnjenja pacijentima vezanim za njihovo zdravstveno stanje i terapiju, kao i da lekari i sestre treba bolje da saraduju. Pomenuta validna pitanja projektovana su na dimenziju kvaliteta usredsređenosti lekara i sestre na pacijenta. Opšta ocena zadovoljstva korisnika samo delimično odražava ovu dimenziju dok svojim velikim delom ona odražava i nešto što naručioci ove godine nisu ni pitali pacijente iako su to ranijih godina činili. To su pre svega pitanja koja su vezana za blagovremenost dobijanja zdravstvenih usluga, a to je vreme provedeno u čekaonici, vreme od zakazivanja do pregleda, i tako dalje – kaže prim. dr Mira Vuković.

stručna znanja i veštine implementiraju u svoj svakodnevni rad. - Što se tiče zadovoljstva korisnika u primarnoj zaštiti, ove godine, na žalost, promenjen je upitnik koji je sada predimenzioniran, pa su pacijenti u većoj meri nego ranije odbijali da ga popune zbog nedostatka

Zadovoljstvo pacijenata u bolnici

Početkom decembra obavljeno je anketiranje korisnika bolničkim lečenjem i korisnika internističkih specijalističkih usluga. Prosečna ocena kreće se oko četvorke.

- Opšta ocena zadovoljstva korisnika bolničkim lečenjem iznosila je 4,32. Hospitalizovani pacijenti su se anketom izjašnjavali o zadovoljstvu procedurama prijema i otpusta, zadovoljstvu sestričkim i lekarskim uslugama, kao i o uslugama smeštaja i ishrane. Prosečna ocena o proceduri prijema iznosila je 4,22, a otpusta 4,56, pri čemu je pet odsto pacijenta nezadovoljno vremenom čekanja na šalterima. Sokoro svi pacijenti su od strane zdravstvenih radnika upoznati sa pravom na saglasnost na predloženu proceduru, a jedna petina nije informisana o svom pravu prigovora i žalbe u slučaju nezadovoljstva. Opšte zadovoljstvo sestričkom negom, kao i lekarskom uslugom ocenjeno je odličnom ocenom 4,6. Vrlo pohvalno za sestrički kadar je to što se niko od korisnika nije izjasnio kao veoma nezadovoljan i nezadovoljan. Tokom boravka u bolnici pacijenti su koristili usluge dijagnostike i terapije, pri čemu su praktično svi koji su ove usluge koristili, njima i bili zadovoljni. Kad je u pitanju smeštaj, ocenjeni smo vrlo dobrom ocenom 4,37, pri čemu je deset procenta nezadovoljno čistoćom toaleta i udobnošću kreveta. Hospitalizovani pacijenti ishranu ocenjuju sa 4,1 i najviše nam zameraju jednoličnost hrane. Anketa zadovoljstva korisnika je obavljena u vreme zabrane poseta u Bolnici zbog pandemijske influence, što je, razumljivo, kod pacijenta izazvalo visok stepen nezadovoljstva, tako da je petina ispitanika vremenom, dužinom i brojem poseta veoma nezadovoljna. Iz ovoga možemo da vidimo da su postavljeni viši standardi za korišćenje zdravstvenih usluga, da je zaista najvažnije da

stručnost i ljubaznost bude na najvišem nivou, a zadovoljstvo nam je da kažemo da to i jeste, ali da današnji pacijent želi da njegova okolina bude čista i uredna, a prateći poslovi u vezi sa bolničkim lečenjem orga-

ljubaznošću osoblja, vremenom i uslovima čekanja na pregled. Najniže je ocenjeno zadovoljstvo vremenom čekanja na pregled od momenta zakazivanja, a najvišom ocenom ljubaznost osoblja ko-

Zadovoljstvo korisnika usluga internističkih specijalista i hospitalizovanih pacijenata se poslednjih godina uzastopno prati. Poredeći rezultate prim. dr Marija Mladenović kaže:

nizaovani, te se na tome mora dodatno raditi – kaže prim. dr Marija Mladenović, predsednik bolničke Komisije za kvalitet.

- Anketirani su i korisnici usluga internističkih specijalista. Pacijenti su ove usluge relativno često, oko četiri puta godišnje koristili, a još toliko puta su koristili i usluge drugih specijalista u našoj ustanovi. Pregled u specijalističkoj ambulanti besplatno je obavilo dve trećine pacijenta, dok je samo jedan odsto platilo punu cenu pregleda. Privatnog lekara su ovi pacijenti posetili prosečno jednom u toku godine. Prosečna ocena zadovoljstva zdravstvenom zaštitom u ovim specijalističkim ambulantama iznosila je oko četiri i bila je u korelaciji sa stepenom zadovoljstva korisnika mogućnostima zakazivanja,

je zakazuje preglede, kao i davanje instrukcija u vezi sa detaljima pregleda. Više od četvrtine pacijenta je na pregled primljeno istog dana, bez zakazivanja, a petina ih je na pregled čekala više od 30 dana. Međutim, nije uočena statistički značajna razlika u prosečnoj oceni opšteg zadovoljstva među grupama pacijenta prema vremenu čekanja na pregled. Oko 90 odsto pacijenata smatra da im je lekar posvetio dovoljno pažnje, da ih je pažljivo saslušao i sa dovoljno informacija im objasnio njihovu bolest, da je osoblje bilo ljubazno, te da su, nakon pregleda, razumeli plan svog lečenja i osećali se ohrabreni da se nose sa svojim zdravstvenim problemima. Knjigu žalbi je, međutim, primetilo samo nešto više od polovine pacijenata.

- U odnosu na praćeni period ovo su praktično isti rezultati, što smatramo velikim uspehom, imajući u vidu da su prethodne godine bile praćene brojnim i značajnim promenama u oblastima na koje su korisnici veoma osetljivi, kao što su način zakazivanja, liste čekanja, participacija i drugo. Zdravstveni radnici su svake godine, sa pravom, zabrinuti da li će i koliko njihove nove administrativne obaveze uticati na vreme i pažnju koju mogu da posvete bolesniku, u ambulanti i na odeljenju. Analizirajući rezultate dosadašnjih anketa, sa zadovoljstvom možemo da kažemo da su lekarske i sestričke usluge ocenjivane odličnim ocenama, a primedbe koje smo od korisnika dobili kada su u pitanju organizacija, smeštaj i ishrana smatramo korisnim i podsticajnim kada je u pitanju proces unapređenja kvaliteta rada.

Efikasnije zakazivanje pregleda

U službama Opšte medicine i Medicine rada Doma zdravlja Valjevo počelo je telefonsko zakazivanje pregleda i naručivanje hronične terapije putem kol centra, u saradnji sa kompanijom „Pakom“, a građani mogu dobiti informacije i za ostale službe. Prva iskustva su pokazala da je novi način zakazivanja pregleda znatno efikasniji, a beleži se i veće zadovoljstvo korisnika.

- Cela priča je zamišljena kao još jedna mogućnost za naše pacijente koji imaju potrebu da zakažu svoj redovan pregled, hronični bolesnici, ili im je potrebna terapija, da na lakši način dođu do termina, zato što im se u kol centru javljaju osobe koje su ljubazne, obučene za taj posao i koje, u krajnjoj liniji, imaju vremena da im sve objasne. Naravno da je cela ideja potekla zapravo od veoma pozitivnih reakcija naših sugrađanki koje su zakazivale mamografski pregled u okviru projekta „Srbija protiv raka“ koji je u toku u Valjevu, pa smo pokušali da omogućimo pacijentima jednu bolju komunikaciju, zato što su do sada pozivi bili

Dr Danka Živanović

upućivani na telefone u Domu zdravlja, na sestre iz tima, koje pored tog posla imaju brojne druge obaveze, imaju pacijenta koji se već nalazi u ordinaciji, tako da nisu u prilici da dugo telefonom razgovaraju – objasnila je dr Danka Živanović, upravnik Doma zdravlja Valjevo.

Do sada se na telefone kol

centra 0800 014 014 (za pozivanje sa fiksnog telefona) i 0700 014 014 (za pozivanje sa fiksne i mobilne mreže 064 i 065) javio veliki broj sugrađana, što potvrđuje da su se već navikli i koriste novu uslugu.

- Uglavnom su to bili konkretni zahtevi koji su se odnosili na zakazivanje pregleda, dobijanje

informacije o tome da li njihov lekar radi, kada radi, ako ne radi ko može da ga zameni, i većina reakcija je bila pozitivna. Ono što je još jedan cilj, a što smo mi u obavezi kao akreditovana ustanova, to je da ispunimo standard koji je propisalo Ministarstvo zdravlja, a to je upravo mogućnost da pacijent zakaže pregled i to se naravno odnosi na pacijente koji su hroničari, pacijente koji treba da naruče svoju terapiju. Svi drugi pacijenti, ako pričamo o hitnim stanjima ne zakazuju preglede, znači oni dolaze direktno u Dom zdravlja. Naravno, i dalje je moguće zakazivanje putem e-maila i lično, u samoj zgradi Doma zdravlja – kaže dr Živanović.

Ovim povodom štampane su i praktične kartice za pacijente, koje mogu držati i u zdravstvenoj knjižici, sa brojevima telefona kol centra, slobodnim prostorom u koji mogu upisati svoje osnovne podatke, matični broj, LBO, ime svog izabranog lekara, broj kartona, ali i kalendarom za ovu godinu, tako da datum zakazanog pregleda odmah mogu zaočekivati.

Sastanak Odbora za obrazovanje

U Kancelariji Regionalne lekarske komore za centralnu i zapadnu Srbiju krajem januara je održan sastanak Odbora za obrazovanje, kome je prisustvovala dr Branka Stamatović-Gajić, član ovog odbora.

- Veći deo sastanka bi je posvećen novom konkursu za akreditaciju programa kontinuirane edukacije, govorili smo o izmenama u proceduri, koje sada podrazumevaju da se programi šalju nadležnim komorama, kako bi prošli još jednu proveru kvaliteta, pre nego što ih zdravstveni savet akredituje. Pored toga bilo je reči i o funkcionisanju lokalnih kancelarija Komore, kao i o ranijem zahtevu da se povećava iznos novca planiran za rad lokalne kancelarije na 45.000 dinara, čime bi se pokrивao i jedan deo troškova organizovanja programa kontinuirane edukacije. Ovaj predlog je otišao i kao naš predlog za Skupštinu Komore, pa se nadamo da će biti i prihvaćen. Takođe smo pomenuli i najavljene sledeće izbore u Le-

karskoj komori, koji se planiraju za juni, te kako je to nešto što bi trebalo ozbiljno shvatiti, jer u mnogim ustanovama članstvo je vrlo loše ili nikako obavješteno o tome šta se u Komori dešava, a svi mi, svojom članarom finansiramo rad Komore, koja nas predstavlja kao struku, pa prema tome imamo i pravo da znamo šta se to u naše ime radi. Ono što me raduje jeste činjenica da mi, zahvaljujući postojanju našeg Edukativnog centra, imamo organizovanu i uređenu kontinuiranu edukaciju, te da kod nas to ipak bolje funkcioniše. Rešenje koje postoji u Kraljevu, koje je slično, ali i njihovo originalno, takođe odlično funkcioniše, tako da uvek imamo priliku da razmenimo iskustva. Još jedna informacija koju sam dobila, a nije vezana direktno za rad ovog odbora, odnosi se na činjenicu da će u narednom periodu u stručnom nadzoru učestvovati kolege iz opštih bolnica, domova zdravlja i privatnih ordinacija. Meni je samo jako neobično što

na spisku za region Centralne i zapadne Srbije, osim kolegice Miroslave Plečić, nema drugih lekara iz našeg zdravstvenog centra, ali mislim da se i to mo-

rane edukacije, za proces akreditacije, i to su od 1. do 15. aprila, od 1. do 15. jula i od 1. do 15. septembra, a akreditacija se dodeljuje na

Dr Branka Stamatović-Gajić

že promeniti – kaže dr Branka Stamatović-Gajić.

Dr Branka Stamatović-Gajić je, na kraju razgovora, još jednom podsetila na termine za prijavu programa kontinuirane

godinu dana, kako bi svi oni koji su za to zainteresovani, a sada nisu stigli, u saradnji sa našim Edukativnim centrom mogli da pripreme prijave za naredne termine.

Kontinuirana edukacija

S obzirom na to da je prema Pravilniku o kontinuiranoj edukaciji, a u vezi sa relicenciranjem zdravstvenih radnika jasno navedena mogućnost da se polovina potrebnih bodova može ostvariti u matičnoj zdravstvenoj ustanovi, u Edukativnom centru je u proteklom periodu održano više

na intervenciju, pravo na drugo mišljenje, žalbe itd. To je istovremeno i značajan izvor nezadovoljstva pacijenata dobijenim uslugama u zdravstvenim ustanovama. Edukacija zdravstvenih radnika je preduslov za bezbednu negu i važno je da svako ponaosob bude upoznat sa

bezbedne nege, u kojima će biti uključeni i lekari i tehničari Zavoda za javno zdravlje i Zdravstvene inspekcije, koji će zajedno sa zdravstvenim radnicima ove kuće obrađivati teme sa kojima se svakodnevno susrećemo. Sa aspekta unapređenja kvaliteta, važno je da održavamo ovakve

što su najvažniji saveti za roditelje kada je u pitanju povišena temperatura, kao i saveti pacijentima kada je u pitanju prevencija padova koje je predstavila medicinska sestra Snežana Plavšić, imaju veliki značaj na promociji zdravstveno vaspitnog rada. Zdravstveno vaspitni rad je nezaobilazna komponenta svakog posla i sadržaj svakog kontakta osiguranika sa zdravstvenim sistemom. Bez obzira šta i koliko lekar pričao, pacijent i njegova rodbina mogu da budu uplašeni ili koncentrisani samo na neposredni problem, i da ne razumeju savete koje zdravstveni radnik daje. Čitanje lifleta od strane pacijenta ili njegove rodbine značajno podiže nivo opšte prosvetlosti i, dugoročno gledano, olakšava rad zdravstvenim radnicima – smatra prim. dr Marija Mladenović.

U proteklom periodu je u organizaciji Polivalentne patronaže održan i akreditovan kurs pod nazivom „Unapređenje mentalnog zdravlja, zdravstveno prosvetavanje i destigmatizacija psihijatrijskih pacijenata kroz primarnu zdravstvenu zaštitu“. Predavači su bili doc. dr Snežana Medenica, psihijatar, Slavica Savić, glavna sestra Psihijatrije, Milica Ranković, glavna sestra Patronaže, Slavica Filipović, VMS Patronažne službe i Svetlana Mekić. Skup je okupio dvadesetak učesnika, a pored zdravstvenih radnika učestvovali su i saradnici iz lokalne zajednice, Crvenog krsta, Odbora za ljudska prava, Zavoda za javno zdravlje, kao članovi porodica psihijatrijskih pacijenata.

Jedan od održanih akreditovanih programa bio je prvi stručni sastanak sa temom „Škola za trudnice i roditeljstvo“. Zajedno sa dr Milivojem Simovićem i dr Verom Mitrović, Slavica Filipović je kolegama predstavila program i rad Škole, koji Patronažna služba već godinama uspešno sprovodi i pomaže mladim majkama da se pripreme za dolazak novorođenčeta. Skupu je prisustvovalo šezdesetak kolega.

Odlična posećenost na predavanjima

stručnih sastanaka. Posećenost je bila odlična, a najveće interesovanje primećeno na sastanku koji se bavio prevencijom padova.

- Bezbedna zdravstvena nega je standard kojem treba težiti u narednom periodu. Iako se svako na svom poslu, po sopstvenom mišljenju, maksimalno trudi da radi najbolje što može, nastupa doba kvantifikacije procesa rada, kao što je npr. bezbedna nega. Polazne pozicije su, ne samo kod nas, nego i u svim zdravstvenim ustanovama u Srbiji, prilično skromne. Zdravstveni kadar, bilo kog nivoa, veoma malo zna o tim opštim stvarima kao što su prevencija padova i deku-bitusa, intarhospitalnih infekcija, dobijanje pristanka

značajem i razmerama problema, kao i sa osnovnim mogućnostima za rešenje. Ne treba samo da govorimo koliko imamo propusta, koliko neželjenih događaja, važno je i da kažemo šta smo uradili, koliko smo uspeli da zdravstvene radnike naučimo kako da spreče ovakve stvari, kao što su npr. padovi, infekcije itd. Ovo veliko interesovanje za predavanje o prevenciji padova, kojem je prisustvovalo 140 zdravstvenih radnika, govori o tome da smo svi svesni da se stalno suočavamo ili da bi se mogli suočiti sa ovakvim problemom, i da nas zanima gde bi i kakvo rešenje moglo biti. U narednom periodu biće održano još nekoliko akreditovanih sastanaka iz oblasti

sastanke, kao i da što veći broj ljudi bude uključen – kaže prim. dr Marija Mladenović, predsednik bolničke Komisije za kvalitet.

Osim ovih, obuhvaćene su i aktuelene teme kao što je kardiopulmonalna reanimacija i postupak sa febrilnim detetom. Osnovno obeležje ovih sastanaka je da se kombinuju teorijska izlaganja i praktične veštine, te je tako KPR praćena polusatnim vežbanjem na modelu, a febrilna stanja u dečijem uzrastu, osim teorijskih izlaganja, bila su praćena praktičnim uvežbavanjem merenja i postupaka za snižavanje temperature, kao i predstavljanjem „Vodiča za roditelje“ čiji je autor prim. dr Snežana Mihailović, pedijatar Doma zdravlja.

- Osmišljavanje lifleta, kao

Stručno usavršavanje u Švedskoj

Dr Jordan Lazarević, načelnik Hirurgije, krajem prošle godine je boravio na jednome-sečnom stručnom usavršavanju u Švedskoj.

- U pitanju je stručno usavršavanje u „Karolinska University Hospital”, jednoj od najvećih i najznačajnijih evropskih ustanova za hirurgiju, u koju sam otišao na poziv profesora dr Ake Andersen Sandeberga, jednog od vodećih evropskih stručnjaka za hirurgiju pankreasa. To je ogromna bolnica sa 62 operacione sale u kojoj se radi sve, od neonatalne hirurgije, do transplantacije srca i jetre. Odeljenje na kome sam bio je odeljenje hirurgije gornjeg digestivnog trakta, dakle, jednjak, želudac, pankreas, jetra, a posebno sam učestvovao u operacijama resekcije pankreasa i laparoskopskim operacijama radi

Dr Jordan Lazarević u „Karolinska University Hospital”

terapije gojaznosti, gastric banding procedure i gastric baj-pas

operacije. Program edukacije predviđa tri boravka od po mesec dana, sa pauzama od šest meseci radi rada u matičnoj ustanovi, sa predstavljanjem rezultata po dolasku na kliniku – kaže dr Jordan Lazarević.

Svako iskustvo i boravak u uspešnim ustanovama sveta značajno je kako za usavršavanje naših lekara, tako i za unapređenje rada u našoj ustanovi, a ovo svakako otvara dosta mogućnosti.

Objavljen rad u svetskom časopisu

U januarском broju međunarodnog časopisa za neurologiju – Journal of the Neurological Sciences, koga izdaje svetsko udruženje neurologa, objavljen je koautorski rad u

ovom radu je moja pacijentkinja čiji su dijagnostika i lečenje kompletno sprovedeni na odeljenju za neurologiju, bez upućivanja u ustanovu tercijarnog nivoa lečenja. Snimci mag-

punom obimu našeg neurologa dr Mihaila Mirkovića „Clinical manifestations, diagnostic criteria and therapy of Hashimoto's encephalopathy: Report of two cases”.

- Drugi slučaj objavljen u

netne rezonance objavljeni u radu su takođe urađeni ovde. Interesantno je da je do sada u svetskoj literaturi objavljeno samo oko 100 slučajeva ovog oboljenja – kaže dr Mihailo Mirković.

Usavršavanje sestara i tehničara

Poster prezentacija glavne sestre Neonatologije Milene Blagojević sa temom “Značaj neonatološkog sestričkog otpusnog pisma patronažnoj službi” izabran je među četiri najbolja, od ukupno 250 prijavljenih radova na Simpozijumu glavnih medicinskih sestara, medicinskih sestara iz prakse i profesora zdravstvene nege, održanom krajem novembra prošle godine na Tari. Zapažene radove imale su i Vesna Jovanović, sestra Neurologije, sa temom “Doprinos medicinskih sestara u oporavku bolesnika sa akutnim moždanim udarom” i Dušica Marić, sestra Doma zdravlja Mionica, sa temom “Starosno doba: zlatno ili ne”. Skupu, koji je organizovalo Udruženje medicinskih sestara i tehničara Srbije, iz naše ustanove prisustvovala su i sestre iz ostalih domova zdravlja u sastavu Zdravstvenog centra, kao i Anka Vesić, glavna sestra Bolnice.

U protekla dva meseca održano je još nekoliko značajnih stručnih sastanaka. Jedan je održan u KBC “Zvezdara” u Beogradu, a bio je namenjen pedijatrijskim sestrama, tako da je iz naše ustanove prisustvovalo ukupno šesnaest sestara. Polovinom decembra je održan Stručni sastanak sekcije sestara i tehničara u hirurgiji i stomatologiji, kome je prisustvovalo osam sestara i tehničara iz naše ustanove, a isto toliko naših učesnika bilo je i na Stručnom sastanku sestara iz endokrinologije, održanom krajem januara u Kliničkom centru Srbije.

Prevenција suicida

Stručna edukacija sa temom „Prevenција samoubistva i samoubilačkog ponašanja mladih“, održana je početkom decembra u Edukativnom centru. Ovaj program se sprovodi već godinu dana u organizaciji Instituta za mentalno zdravlje i dnevne bolnice za adolescente, pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja Republike Srbije i Svetske zdravstvene organizacije.

- Mi smo osmislili ovaj program, ne samo zbog alarmantnog porasta samubistva i samoubilačkog ponašanja među mladima u skorije vreme, već i zbog toga što mi najviše radimo sa ovakvim mladim pacijentima. Naši klijenti jesu mladi ljudi i adolescenti, raspon godina je od 15 do 24, i najčešće su njihovi prvi kontakti sa psihijatom posle pokušaja samoubistva, ili posle namernog samopovređivanja. Samoubistvo je rezultat kompleksnih faktora među kojima su istorijski i psihološki, kulturološki, biološki, socijalni i u razmatranju svakog pojedinačnog samoubistva moraju se uzeti u obzir svi ovi faktori. Brojevi su alarmantni, Svetska zdravstvena organizacija kaže da u proseku milion ljudi širom sveta godišnje izvrši samoubistvo, a između deset i dvadeset miliona ljudi pokuša samoubistvo. Stručnjaci koje se bave samou-

bistvom čak smatraju da je ukupan broj samoubistava potcenjen, razlozi su stigmatizacija u identifikaciji ove pojave,

Dr Zaga Bradić

nedovoljno jasni kriterijumi za razlikovanje samoubistva od zadesne smrti i naravno kulturološki obrasci, jer oni su vrlo specifični – kaže psihijatar dr Zaga Bradić, subspecialista psihonanalitičke psihoterapije i šef dnevne bolnice za adolescente.

Prema njenim rečima uznemirujući su podaci i kada je u pitanju samoubistvo ili pokušaj samubistva kod adolescenata:

- Najskoriji dostupni podaci kažu da je najviša stopa samoubistva u baltičkim zemljama, zemljama ruske federacije i Japana, a niske stope se registruju u nekim zemljama Mediterana, kao što je na primer Grčka. Srbija tu na žalost ne stoji baš najbolje, nalazi se u gornjoj polovini evropske rang liste po visini stope za samoubistvo i poslednjih petnaest godina se sve više približava vrhu, tako da je stopa samubistva dvadeset na

sto hiljada stanovnika, što je dosta visoko, a što se samih adolescenata tiče stopa je 6,9 što je isto jako visok broj. Češće samoubistvo izvrše mladići od devojaka, odnos je tri prema jedan, mada devojke češće pokušavaju samoubistvo. U Engleskoj su rađena istraživanja na velikom broju uzoraka i u Engleskoj i Evropi od 1985. godine stopa samubistva mladića uzra-

sta od 15 do 24 godine je porasla za 75 odsto. To znači da je samoubistvo, posle saobraćajnih nesreća vodeći uzrok smrti ove inače zdrave i mlade populacije i to je podatak nad kojim svi treba da se zamislimo. To i jeste razlog zašto smo mi krenuli u pravljenje ovog programa i njegovog promovisanje.

- Razlozi samoubistva i pokušaja samoubistva su zaista kompleksni, a i adolescencija je sama po sebi teška, tako da se u preventivu mora uključiti šira lokalna zajednica, jako su važne škole, svi aspekti socijalne podrške – kazala je dr Zaga Bradić i upozorila da je velika odgovornost i na medijima.

Ona smatra da mediji ne treba senzacionalistički da izveštavaju o samoubistvima, takve vesti nikako ne smeju biti na naslovnim stranama, a uz, po određenim kriterijumima, objavljenu vest, morali bi da stoje i osnovni saveti, kako prepoznati da osoba ima problem, naravno i brojevi telefona savetovališta, jer senzacionalističko pisanje može samo podstaći one koji su već emotivno nestabilni i imaju problem, da učine nešto loše. Edukaciji su, pored zaposlenih u našoj ustanovi, prisustvovali psiholozi valjevskih škola, defektolozi, socijalni radnici i kolege koje se bave mladima.

Novi predsednik podružnice SLD

Krajem prošle godine je za predsednika podružnice Srpskog lekarskog društva u Valjevu izabrana dr Zorica Đorđić, anesteziolog. Pre nje je u dva mandata, od po dve godine, koliko je maksimalno moguće biti na toj dužnosti, tu funkciju obavljao dr Branko Glišić, otorinolaringolog.

- Još uvek završavamo formalnosti oko preuzimanja funkcije, poput deponovanja potpisa, ali nastavili smo sa uobičajenim aktivnostima. Na početku mog mandata je organizovana Lekarska slava, a nastavljamo i aktivnosti vezane za kontinuiranu edukaciju, mada bih volela da imamo još neke mogućnosti, pošto postoji ta članarina koju plaćaju lekari, da ih i proširimo. Prema Statutu

predsedništvo ima velike ingerencije, od učešća u organizaciji rada u samoj zdravstvenoj ustanovi, tako i do kontakata sa Ministarstvom zdravlja, naravno, povezivanje lekara i borba za našu struku je na prvom mestu. Smatram da lekari danas zaslužuju neki bolji položaj. Mislim da su u nekom vremenu koje je prošlo bili više poštovani i cenjeni, ali neko opšte stanje i u zemlji i u svim sferama života je dovelo do toga da sticajem okolnosti i lekari budu oni koji su prozivani, oni koji možda u nekim situacijama moraju iscrpljujuće da rade... Bilo bi dobro, ako bi i u tom domenu uspeali da

Dr Zorica Đorđić

nešto učinimo, da se lekarska kasta podigne na neki viši nivo, dovede u poziciju koju zaslužuje – smatra dr Zorica Đorđić.

Dr Zorica Đorđić je rođena 1962. godine u Valjevu. Ovde je završila osnovnu školu, dve godine usmerenog obrazovanja u Medicinskoj školi, potom dve godine u Valjevskoj gimnaziji na smeru tehničar za analitičku hemiju. Na Medicinskom fakultetu u Beogradu je diplomirala 1988. godine, a iste godine, nakon obavljenog lekarskog staža počela da radi u Zdravstvenom centru. Specialista je anesteziolog.

Vera u novi i lepši život

Prošla godina je bila puna izazova, uspona i padova, ocenili su članovi grupe „Credo“ – lečenih heroinskih zavisnika, prilikom tradicionalnog godišnjeg susreta, održanom u prisustvu članova njihovih porodica i terapeuta, na kome su rezimirani rezultati rada u prošloj i zadati novi ciljevi za 2010. godinu.

- Kao i svaku godinu i ovu su obeležili ljudi. Neki koji su nas napustili i neki koje smo tek upoznali. Nekoliko članova i njihovih porodica, nažalost, poklekli su i podlegli izazovu i slabostima. Sa druge strane sa nama je nekoliko novih članova kojima, kao novogodišnju želju, želimo da uspešno i kompletno nastave i završe lečenje. Prekršena su neka od osnovnih pravila i većina polaznika u nekom trenutku prethodne godine je vraćena na edukaciju. Sa edukacije smo se vratili bolji, odlučniji i više fokusirani na ciljeve pred nama: život bez droge i al-

kohola, normalna egzistencija i komunikacija, pristojno okruženje i konstantan napredak – reko je jedan od članova grupe „Credo“, koja broji sedamnaest stalnih članova.

„Credo“ je i naziv njihovog časopisa, a u prošloj godini izdat je i treći broj, koji je kao temu

imao faktore rizika za nastanak bolesti i opis osnovnih vrsta droge, njihov uticaj i karakteristike. Aktivnosti iz 2009. godine, predstavljene su i izložbom, koja je sadržala fotografije sa nekoliko

organizovanih izleta, poseta različitim kulturnim programima, predstavama, sportskim manifestacijama, ali i spisak pročitanih knjiga, kao i poruke o tome šta se promenilo u njihovim životima. Interesantno je da se na izložbi pronašao i upozoravajući spisak poznatih ličnosti prerano umrlih od PAS-a.

Najvažniji podatak koji se mogao čuti svakako je bio taj da članovi grupe „Credo“ uspešno privode kraju svoje školovanje i studiranje, većinom su zaposleni, neki su u braku i imaju decu, a nekoliko beba je na putu. Emocije su svakako izazvane čitanjem dirljivih radova o porodici i deci sa temom „Roditeljstvo i ljubav u doba lečenja“, čiji je zajednički zaključak da svima porodica uvek mora biti na prvom mestu.

Tvoje NE menja sve!

Ministarstvo zdravlja Republike Srbije je, u saradnji sa projektom Implementacija nacionalne strategije protiv zloupotrebe droga koji finansira Evropska unija, pokrenulo kampanju "Tvoje NE menja sve" u osam gradova Srbije sa osnovnim ciljem da motiviše i pozove sve strukture društva, lokalne samouprave, državne, privatne institucije, nevladine organizacije, roditelje, građane, medije, novinare, da svojim učešćem daju doprinos u popularisanju znanja o drogama i

Metadonski program

„Bolesti zavisnosti-heroinska zavisnost i metadonski program“, bila je tema predavanja održanog u sali za edukacije Doma zdravlja u organizaciji Kliničkog centra Kragujevac, Psihijatrijske klinike i Zdravstvenog centra Valjevo. Predavanje je bilo namenjeno kolegama iz primarne zdravstvene zaštite, a bilo je reči i o radu metadonskih centara u Srbiji.

- Ovo predavanje je namenjeno zaposlenima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, zato što je kroz naredne projekte planirano da će pacijenti koji su na metadonskom programu održavanja, koji su u stabilnom stanju i pokazali su da su prihvatili lečenje i norme, biti prebačeni na domove zdravlja, uz stalnu superviziju regionalnih centara. Po nalogu Ministarstva zdravlja, u Kragujevcu je metadonski program počeo da se primenjuje 2005. godine, po uzoru na Evropsku uniju. Pre nas to su počele da rade kolege u Novom Sadu, kod kojih smo išli na edukaciju i praktično preslikali model, ponavljam po uzoru na EU. 2007. godine smo zvanično započeli projekat sa Ministarstvom zdravlja i Global fondom i da edukujemo lekare specijaliste u regionu. Metadonski centri su otvoreni u Čačku, Kraljevu, Valjevu, Kruševcu i Užicu, koji sada samostalno rade – rekao je dr Saša Babić iz KC Kragujevac.

Uz dr Babića, na predavanju su govorile njegove kolege dr Katarina Nikić Đuričić i medicinska sestra Jelena Stojanović, a od predstavnika valjevskog Zdravstvenog centra dr Goran Vasić, dr Milosav Rafailović i Milena Maksimović, specijalista medicinske psihologije, koja kaže da su od početka rada metadonskog centra zabeleženi uspešni rezultati.

- Miformalno radimo skoro godinu i po dana, uključili smo 79 pacijenata u metadonski program, od kojih je aktivno 62-oje. Napravili smo i analizu koliko se smanjio kriminal korisnika metadonskog centra, mislim da su ukupni rezultati prilično dobri, a kontinuirano se radi i na prevenciji prenosivih bolesti – kaže Milena Maksimović.

rizicima koje nosi njeno korišćenje. Jedan od gradova bilo je i Valjevo, a 3D hologramska instalacija bila je postavljena na platou ispred zgrade Gradske uprave. Kampanja je nastala kao odgovor na volšebnu "laž droge"- mladi lako kažu "DA". Mladi često, eksperimentišući sa drogama, misle da će se tako zabaviti, "osloboditi" stega i problema i biti prihvaćeni u društvu. Osnovna poruka kampanje je da se mladima ukaže na činjenicu da droga nije zabava, da izaziva niz stvarnih problema i lako stvara zavisnike. U okviru ove kampanje ekipa naučne redakcije RTS-a je pripremila posebnu emisiju, a sagovornici su bili Milena Maksimović i Lidija Petronijević, koje već niz godina uspešno rade na lečenju heroinskih zavisnika.

Rezultati rada romskih medijatorki

Zdravlje Roma

U okviru Akcionog plana Ministarstva zdravlja Srbije za unapređenje zdravlja Roma sprovedi se projekat zapošljavanja zdravstvenih medija-

Gordana Petrović

torki u saradnji sa OEBS-om, sa ciljevima poboljšanja dostupnosti zdravstvene zaštite, zdravlja, naročito žena i dece, nivoa informisanosti o zdravlju, smanjenja nejednakosti. Angažovane su ukupno 63 romske medijatorki na teritoriji cele Srbije, a među njima je i Gordana Petrović, zadužena za valjevski kraj.

- Počela sam da radim od prvog aprila prošle godine, a moj zadatak je da romsku populaciju povežem sa zdravstvom, da

im se obezbede zdravstvene knjižice, da se što više dece vakciniše, organizujem preventivne preglede za ljude

koji se nikada nisu javili lekaru, posebno za žene, da im se uradi preventivni ginekološki pregled. Najveći problem na koji sam naišla bila je vakcinacija dece, npr. u naselju Balačka ima nekoliko roditelja koji ni-

kako nisu dozvoljavali da im se deca vakcinišu, ali nakon upornih poseta, uspeli smo da ih ubedimo da pristanu i to je započeto. Jako je teško bilo i ubediti žene da odu kod gi-

nekologa, a kod jedne smo već otkrili karcinom grlića materice, nadam se na vreme. Pomaka ima, ali zahvaljujući čestim predavanjima i radionicama na kojima sam im govorila o važnosti preventivnih pregleda. Ono što je najbitnije je bilo da ih uspešno da ih okupim, posebno to znači ženama, jer su ih doživele kao priliku da se druže, pobegnemo malo od svojih problema i obaveza, jer su uglavnom domaćice. Svakako da nešto važno uvek

Jedna od radionica romske medijatorki

čuju i nauče, a imaju i dosta pitanja – kaže Gordana Petrović i naglašava da je u organizaciji i realizaciji svih aktivnosti naišla na veliku podršku Doma zdravlja, posebno Patronažne službe, koju vodi glavna sestra Milica Ranković.

Do sada je održano i nekoliko stručnih sastanaka na nacionalnom nivou na kojima je Gordana Petrović prezentovala rezultate njenog rada, koji su se pokazali vrlo uspešnim.

Na sajtu Ministarstva zdravlja objavljeni su ukupni rezultati rada romskih medijatorki 2008/2009. godine, u kojima je, između ostalog, navedeno da je evidentirano 24125 porodica, odnosno 87111 Roma, a

obezbedena lična dokumenta i zdravstvene legitimacije ima 5,16 odsto. Ostvareno zdravstveno osiguranje ima 44,05 odsto Roma, a vakcinisano je svega 14, 18 odsto romske dece.

Među planiranim aktivnostima Ministarstva zdravlja u ovoj godini, najavljena je izrada softvera za izveštaje zdravstvenih medijatorki u saradnji sa UNICEF-om, izrada analiza higijensko epidemioloških uslova u romskim naseljima, kao i realizacija projekata za unapređenje zdravstvenog stanja Roma, uz edukaciju zdravstvenih radnika u cilju povećanja razumevanja i bolje komunikacije sa romskom populacijom, stoji na sajtu Ministarstva zdravlja

Tradicionalna izložba

Izložba radova pacijenata na radnoj terapiji održana je krajem prošle godine u Službi psihijatrije. U pitanju je tradicionalna prodajna izložba, sa simboličnim cenama, tek toliko da bi se prikupila sredstva za nabavku materijala za rad, a verni kupci su uglavnom kolege iz ustanove.

- Radna terapija na Psihijatriji je uglavnom okupaciona, pacijenti se izvode između doručka i ručka, da svoje vreme malo ulepšaju, da se po-

dignu iz kreveta, da misli okrenu na lepšu stranu. Mi im dopuštamo da rade ono što oni vole, ono što je njihov hobi i što ih zanima. Neko voli da piše, neko da slika, pravimo radove od različitih materijala, a neko jednostavno želi da sedi u društvu. Mi se trudimo da im na najbolji način osmislimo to vreme – kaže Slobodanka Soldatović, radni terapeut, a radovi na izložbi su i ovog puta potvrdili da su uspeli da postignu i više od toga.

Borac za život

Rad u Jedinici intenzivne nege i reanimacije nije lak i sam po sebi donosi pregršt prijatnih i neprijatnih trenutaka i na to svi moraju biti spremni. Ipak, krajem prošle godine se izdvojila jedna posebna situacija. Glavni akter naše priče je sestra Milica Janković, koja je svoj radni vek posvetila borbi za život u svakom smislu, kako kroz svakodnevne situacije na poslu, tako i kroz dobrovoljno davalštvo krvi.

- Prošle godine je u novembru bio krizan period za krvnu grupu B. Ja sam to znala jer stalno odlazim na Transfuziju, pošto svaka moja smena zahteva potrebu za krvlju i krvnim derivatima. Iako mi još nije bilo vreme za davanje krvi zbog te situacije sam odlučila da to ipak ranije učinim i otišla sam jednog četvrtka, da bi se posle par dana u noćnoj smeni obavljala hitna operacija želuca, tokom koje je bila neophodna krv upravo B grupe. Kada sam stigla u Transfuziju kolega je pogledao potrebovanje i prokomentarisao kako je pre par dana uzeta krv te grupe i već treba da se izda, a ja sam onako, u šali rekla da sam i ja krv davala i da se pitam da slučajno nije moja. Međutim, kada je kolega pogledao natpis i broj ustanovili smo da to zaista jeste moja krv. Oboje smo se zasmejali, a onda me je obuzeo neki čudan osećaj. Znala sam zašto krv dajem, a tada sam

imala priliku da je držim u rukama i nosim da nekome stvarno pomogne i to skoro na finišu mog radnog veka – priča Milica Janković.

- Ta operacija je bila jako

Milica Janković

teška, u pitanju je bio stariji čovek, ali smo ipak uspeli da ga skinemo sa respiratora, nakon čega se i oporavio. Čim mu je bilo bolje, kolegince su mu rekle „vidiš deko, nije čudo što ti je dobro, vidi kakva je sestra snažna, ona je sportista, njenu krv si pre neko veće dobio“. Deko je stvarno bio iznenađen i često me je zvao i pitao da li je to istina, ali rekla sam mu da ja krv redovno dajem i da je nisam specijalno za njega dala, ali da sam jako

srećna što sam imala priliku da vidim za koga je krv otišla i da mu je bolje.

Milica Janković je dobrovoljni davalac krvi postala još dok je bila u đačkoj klupi, a do sada je krv dala pedesetak puta.

- Prvi put sam krv dala još kao učenica Medicinske škole, krv je uzimao Crveni krst, i već tada sam osetila potrebu da to bude moje konačno opredeljenje, jer kada sam saznala koliko je taj čin potreban, a ne šteti organizmu, maksimalno sam iskoristila mogućnost da dobrovoljno dajem krv tokom celog života, a to ću moći još četiri godine, do svoje šezdesete. Iako sam jedan period živela u Francuskoj, krv nisam prekinula da dajem, pa sam

to i tamo radila, naravno i nastavila po povratku ovde, bar tri do četiri puta godišnje. I moju decu, sina i ćerku, sam usmerila da budu dobrovoljni davaoci, i svi smo B pozitivna grupa.

Svoje profesionalno opredeljenje Milica Janković je izabrala iz ljubavi i taj posao upravo na taj način radi, u Zdravstvenom centru Valjevo od 1987. godine.

- Ovaj posao je jako težak, ima dosta stresnih situacija u kojima vam se bukvalno krv ledi u

žilama, kada se osećate pobeđeno od Boga, od ljudi, posebno kada su u pitanju mlade osobe. Međutim, ima i dosta prijatnih trenutaka, posle teških graški znoja dobijete takav osmeh, koji se ne može izbrisati sa lica, nakon izuzetno neizvesnih situacija sa pacijentima, kada sve uz timsku borbu za život dobro prođe. Uprkos tome što smo svi profesionalci, ipak ne možemo biti ravnodušni u situacijama sa kojima se svakodnevno suočavamo. Iako sam za moje godine sigurno stekla uslove i imala mogućnosti da pređem u neku drugu službu, gde bi mi sigurno bilo lakše, ja to nisam htela, jer sam ipak vezana za taj posao i kolektiv, posebno ovaj mladi kadar koji me nasleduje. Oni me često i poštede od nekih obaveza, ali ipak mi smo jedan tim, a u ovom poslu timski rad je na prvom mestu, kako u „šok sobi“, tako i sa kolegama anestezičarima i lekarima anesteziolozima.

Ono što još karakteriše Milicu Janković je ljubav prema prirodi i svom rodnom selu Virovcima gde je oduvek živela, osim kratkog boravka u Francuskoj, koji je teško podnela, zatvorena u stanu, na asfaltu. Nikada joj nije bilo teško da kilometrima pešači, da nakon naporne smene ode u baštu ili kod životinja, naprotiv, to je ono što je ispunjava i čini srećnom i što će joj ispuniti predstojeće penzijske dane.

Praznični susreti

Svi kolegijumi u našoj ustanovi kako na primarnom, tako i na sekundarnom nivou, održani u poslednjim danima prošle godine bili su svečani, uz rezimiranje događaja i razgovore o onome što nam predstoji tokom 2010. godine. Uz izbor fotografija najznačajnijih događaja koji su obeležili 2009. godinu, na kolegijumu glavnih sestara i tehničara, rentgen tehničar Branko Arsenijević je kolegama detaljnije govorio o svom boravku u bolnici za dijagnostiku dojke na Menhetnu u Njujorku, gde je boravio dve nedelje u organizaciji Fondacije Princeze Katarine Karadorđević. Prilikom svečanog kolegijuma načelni-

ka službi bolnice dr Jordan Lazarević, načelnik Službe hirurije je kolegama preneo svoja iskustva nakon jednomesečnog boravka u bolnici u Stokholmu. Predstavnici uprave su kolegama poželeli puno uspeha u 2010. godini.

Iako za zaposlene u zdravstvu praznik ne postoji, ipak se mogla osetiti svečana atmosfera na svakom koraku, a ambijent su i ovog puta osvežili novogodišnji ukrasi i svetlučave lampice. Najsladši prizor svakako su predstavljali mališani, kojima su u organizaciji ogranaka više sindikata u ustanovi i ove godine podeljeni novogodišnji paketići. A ove godine beležimo i lep gest učenika

Tehničke škole, koji su paketićima obradovali mališane koji

su praznike morali da provedu u bolesničkim sobama.

Sladana Mitrović izabrana za „naj ženu“

Mala žena velikog srca

Lepo je biti najbolji u poslu, umetnosti, sportu, ali biti naj od svih žena to je nešto sasvim posebno. To je uspelo našoj kolegici Sladani Mitrović ili „maloj Sladi“, kako je svi znaju, a ona voli da je zovu. Njena priča o hrabrom suočavanju sa svojim problemom, rođena je s ahondroplazijom pa je patuljastog rasta, dirnula je građane Srbije koji su glasanjem odlučili da je proglase za naj ženu 2009. godine u izboru časopisa „Blic žena“.

- Divan je osećaj, još uvek ne mogu da verujem da se to dogodilo, a sa druge strane srećna sam što su se sve te godine nekog svog truda i ulaganja videle na taj način. Zaista je divan osećaj, dogodilo mi se kada sam ušla u banku da mi je prišla nepoznata žena i čestitala i to je stvarno bilo lepo. Doduše, meni se to i ranije dešavalo, kada ste neobični i drugačiji, ljudi vam stalno prilaze, pitaju, interesuju se za vas – kaže Sladana Mitrović, nakon proglašenja za naj ženu, svesna da je tim priznanjem sigurno postala primer ostalima u Srbiji koji su doživeli sličnu sudbinu.

- Mislim da sam im velika podrška i mislim da će se napokon oni otvoriti i pridružiti se da se zajedno borimo, da će shvatiti da jednostavno moraš pobediti sebe da bi uspeo, išao dalje, bez osvrtnanja. Ja sam u životu imala puno uspona i padova i suočavala se sa svaka-

kvim situacijama. Međutim, kada god bih pala, moja porodica je bila tu da me podstakne da se podignem i nastavim dalje. Ta podrška je najbitnija,

Sladana Mitrović

porodica je temelj svega, a ostalo je samo nadogradnja u životu.

Prošle godine je u Somboru osnovano udruženje „Pokret malih ljudi Srbije“, čiji je Sladana član. Na njenu inicijativu je 26. septembra održan i njihov prvi susret, koji su zabeležili novinari časopisa „Blic žena“ i tako došli do predloga za njihov izbor.

- Ima nas oko tridesetak, ali je na skupu bilo svega osmoro ljudi, to su sve osobe obolele od ahondroplazije. Nadam se da

ćemo proširiti udruženje i da ćemo uspeti češće da se okupljamo i u većem broju. Većinom su to ljudi koji studiraju ili su završili fakultete, a nema-

prošla, da im bude lakše, ali moraju se i oni aktivirati, sami se potruditi i suočiti sa stvarnim svetom oko sebe – smatra Sladana.

Rođena je 1. maja 1973. godine, u Valjevu je završila osnovnu školu, srednju Ekonomsku i Višu ekonomsku školu. Pronalaženje posla je i za nju bio veliki problem.

- Trudila sam se da što pre nađem posao, puno molbi sam poslala, ali sam stalno nailazila na probleme. Potom sam obavila pripravnički staž u Zdravstvenom centru, pa sam ovde jedno vreme i volontirala. Zbog hitnosti da se završi neki posao pozvana sam 2000-te godine, pa tako i ostala i 2001. zvanično počela da radim u Zdravstvenom centru. Primljena sam sa srednjom stručnom spremom, radim u faktornoj službi, u međuvremenu sam završila još dve godine fakulteta „Megatrend“ i sada imam zvanje diplomiranog ekonomiste i volela bih kada bih to mogla da iskoristim i u poslu i pokažem na delu.

Sladana kaže da joj jako znači podrška kolegica na poslu, koje opet za nju ističu da je vredna, sposobna, puna energije, da ima veliko, hrabro srce. Sa svojih 134 centimetara visine, kako su u časopisu „Blic žena“ napisali „složena u malo pakovanje“, svet i ljude oko sebe posmatra na svoj način, tako da je njena osnovna poruka:

- Bez ozira da li su ljudi niski ili visoki, da li imaju neki problem ili ne, svako mora prihvatiti sebe takvog kakav je, zacrutati neki cilj u životu i uvek samo ići ka tome, jer bez cilja svako može biti izgubljen!

ZdrAVSTVENIK pripremili:

PR agencija Pristup – PR služba ZC Valjevo
Dejana Ješić, Branko Petrović
Adam Radosavljević (fotografije)

Pozivamo Vas da nas obaveštavate, da nam dostavljate informacije i najavljujete aktivnosti, kao i da pišete za naše glasilo.

www.zcvaljevo.rs
www.dzvaljevo.rs
www.dzljig.rs
www.dzmionica.rs
www.dzosecina.rs

Tel.: 295 372, pr@zcvaljevo.com
Zdravstveni centar Valjevo
Obrena Nikolića 5,
14000 Valjevo

Štampanje ovog broja pomogla

Š T A M P A R I J A
VALJEVO
print